

Kadınların Özel Hallerinde Yapamayacakları İbadetler

Karar Tarihi: 22/01/1998

Karar No: 4

Dinimiz müslümanları ibadet etmekle yükümlü kılmıştır. Hemen her konuda olduğu gibi bu konuda da kadın ile erkek arasında bir ayırım yapmamıştır. Çünkü erkeğin olduğu kadar kadının da ibadete ihtiyacı vardır. Erkek, yapmakla yükümlü olduğu ibadet görevini yapmadığı zaman Allah'a karşı sorumlu olduğu gibi kadın da aynı şekilde sorumludur.

Ancak kadınlarda, ayhali (hayz), lohusalık (nifas) ve istihaza (özür akıntısı) denilen, kendilerine özel bazı haller vardır.

Kadınların ayhali dönemlerinde, -temizleninceye kadar,- cinsî ilişkide bulunmaları Kur'an-ı Kerim'de (Bakara, 2/222) yasaklanmış; namaz, oruç ve Kabe'yi tavaf da, sünnetle bu yasak kapsamına alınmıştır. Nitekim, Fatma binti Ebû Hubeyş'in:

-Ben istihazalı bir kadını; hiç akıntım durmuyor. Namazı bırakayım mı? şeklindeki sorusuna Hz.Peygamber (s.a.):

-"Hayır, o hayız akıntısı değil; damardan gelen hastalık kanıdır. Adet gördüğün günler sayısınca namazı bırak. (Bu sayı dolunca) yıkan ve namaz kıl" (Müslim, Hayz, 14; Ebû Davûd, Taharet, 109; Tirmizi, Taharet, 96; Nesaî, Hayz, 2) buyurmuştur. Bu istihazalı durumda olan kadınlar, taharet yönünden özürlü kimseler gibi, her vakitte abdest alarak namazlarını kılarlar. Nitekim Tirmizi'nin rivayetinde: "vakit gelince her namaz için abdest al" ziyadesi de yer almıştır.

Kadınların ayhali dönemlerinde namaz kılamayacakları, oruç tutamayacakları ve Kabe'yi tavaf edemeyecekleri ayrıca bu günlerde kılamadıkları namazlarını kaza etmeleri de gerekmediği konusunda İslâm müctehid ve fakihleri arasında icma vardır. Sözüne itibar

edilen hiçbir İslâm bilgini bunun aksini söylememiştir. Nitekim:

- Neden, âdet gören bir kadın (temizlendikten sonra âdet günlerinde kılmadığı namazları kaza etmiyor da tutmadığı oruçları kaza ediyor? diye soru soran Muaze adlı hanıma Hz.Aişe:

- Sen (hanımların ay halinden kılamadıkları namazların da kazası gerekeceğini söyleyen) Haruriye'den misin? demiş;

- Hayır, Haruriye değilim, ama (öğrenmek için) soruyorum, cevabı üzerine: Hz.Aişe:

- "Vaktiyle bu iş bizim başımıza geldiğinde, orucu kaza etmekle emrolunduk, namazın kazasıyla emrolunmadık, (Müslim, Hayz, 15) demiştir.

Ayhalinde iken kadınların Kâbe'yi tavaf edemeyecekleri konusunda da Hz.Aişe; veda haccı esnasında yolda Serif denilen yerde âdet görmeye başlaması üzerine, Rasûlullah (s.a.)'in:

- "Bu Allah Teâlâ'nın, Hz.Adem'in kızları üzerine yazdığı bir şeydir. (senin elinde olan bir şey değildir). Hacıların, hacla ilgili yaptıklarını sen de yap. Ancak âdet gördüğün sürece Kâbeyi tavaf etme, buyurduğunu" (Buharî, Hayz, 1) nakletmiştir.

Nifas (lohusalık) hali de hayız gibidir. Hayız ile ilgili hükümler aynen nifas için de geçerlidir. Nitekim bazı hadis-i şeriflerde "nifas" kelimesi "hayız" anlamında da kullanılmıştır. İbn Hazm diyor ki, Peygamberimizin "nifas" kelimesini "hayız" anlamında da kullanmasından, bunların hükümlerinin aynı olduğu anlaşılır.(El-Muhalla, I, 273) İslam âlimleri, nifasın hükmünün, hayız gibi olduğu hususunda ittifak halindedir.(Neylül-evtar, I, 333)

Âdet gören veya lohusa olan kadınların Kur'an-ı Kerim'i okumalarına gelince; bu konuda İslâm âlimlerinin farklı görüşleri vardır.

İmam Mâlik ve Ahmed İbn Hanbel'e göre hayızlı veya lohusa olan kadınların el sürmeyerek ezbere veya yüzünden Kur'an-ı Kerim'i okuyabilirler.(Fethu Babi'l-İnaye, I,217) İmam Mâlik bu durumdaki Kur'an öğretici ve öğrencilerinin Kur'an-ı Kerim'i tutmalarını da öğretme ve öğrenme zaruretine binaen câiz görmüştür. (Fethu Babi'l-İnaye, I, 217-218)

Zahiri mezhebi fakihlerinden İbn Hazm ise hayız ve lohusa olan kadınlarla cünüp olan kimselerin hem Kur'an-ı Kerim'i tutmaları ve hem de okumalarının câiz olduğunu söylemiştir.(el-Muhallâ, I, 94)

Hanefi ve Şafiîler ise Tirmizî, ile İbn Mâce'nin İbn Ömer (r.a.)den rivâyet ettikleri:

"Ayhali olan kadın ve cünüp olan kimse Kur'an'dan hiçbir şey okuyamaz."(Tirmizi, Tahare,

98; İbn Mâce, Tahare, 105) anlamındaki hadis-i şerifini esas alarak, hayız veya lohusa olan kadınların Kur'an-ı Kerim'i okumalarının caiz olmadığını söylemişlerdir.

Görüldüğü üzere, Kur'an-ı Kerim'de yasaklanmadığı için, kadınların âdet günlerinde namazlarını kılıp oruçlarını tutabilecekleri sözü isabetli değildir. Bu iddia, bu konudaki hadis-i şeriflere ve peygamberimizden günümüze kadar ki icma haline gelmiş uygulamaya aykırıdır. Yukarda belirtildiği üzere, sözüne itibar edilen hiç bir İslâm âlimi böyle görüş ileri sürmemiştir. Konuya kadın erkek eşitliği açısından bakmak da yanlıştır. Bunun kadın erkek eşitliğiyle bir ilgisi yoktur. Peygamberimiz hanımların bu halleri devam ettiği sürece namaz kılamıyacaklarını, oruç tutamıyacaklarını ve Kâbeyi tavaf edemeyeceklerini bildirmiştir. Şüphesiz her konu Kur'an-ı Kerim'de detaylı olarak yer almamıştır. Kur'an-ı Kerim'den sonra İslâmî hükümlerin ikinci kaynağı da sünnettir. Kur'an-ı Kerim'de:

"Kim Peygambere itaat ederse, gerçekte Allah'a itaat etmiştir. (Nisa, 4/80); "Peygamber size ne verdi ise onu alın ve size neyi yasakladı ise ondan sakının."(Haşr,59/7) buyurulmuş; peygamberimizin emir ve tavsiyelerine uyulması emredilmiştir.

Sünnette yer alan ve tarih boyunca da sünnete uygun olarak uygulanan bir konu hakkında aykırı bir görüşte bulunmanın bir değer taşımayacağı açıktır.

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: Çetin Emeç Bulvarı Hürriyet Cad. No: 2/12 Çankaya ANKARA